



اولویت بندی معیارهای امکانسنجی پروژههای راه آهن با استفاده از روش AHP

سید رضاموسوی^۱، عبدالرضا رضایی ارجودی^۲، هادی ارومیان^۳

۱- کارشناس ارشد عمران- راه و ترابری، مدرس دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساوه

۲- کارشناس ارشد عمران- راه و ترابری، پژوهشکده حمل و نقل

۳- کارشناس کامپیوتر- نرم افزار، وزارت راه و شهرسازی

sr.moosavi59@gmail.com
rezaeeear@yahoo.com
oroomian_hadi@yahoo.com

خلاصه

نخستین گام در ساخت مسیر راه آهن، شناخت و انگیزه ساخت می باشد، که این امر به اهداف دولت در زمینه گسترش صنعت و توانمندی ترابری بستگی دارد، سرمایه گذاری جهت پروژههای ساخت مسیر راه آهن در بازه های زمانی حدود صدسال صورت می پذیرد، لذا یکی از مهمترین طرحهای ملی و زیر بنایی هر کشور است، معیارهایی چون پیچیدگی بالا، هزینه های فنی، آثار اقتصادی - اجتماعی، آثار اقتصادی - زیست محیطی، معیارهای اصلی جهت امکانسنجی فنی و اقتصادی پروژههای راه آهن می باشد و بررسی آن از اهمیت ویژه ای برخوردار است، هر کدام از معیارهای ذکر شده از زیر معیارهایی تشکیل شده اند، در این تحقیق ضمن تعریف معیارها و زیرمعیارهای ذکر شده، با استفاده از روش AHP، اولویت و اهمیت ترتیب استفاده از هر یک از آنها در مطالعات امکانسنجی بررسی و بهترین روش با توجه به نظر متخصصان اقتصادی، جهت ارزیابی اقتصادی پروژه ها تعیین می شود.

کلمات کلیدی: امکانسنجی، روش AHP، ارزیابی اقتصادی، هزینه های فنی، پروژههای راه آهن

۱. مقدمه

تبادل بین درآمدها، هزینه و سرمایه گذاری در شرایط فعلی و منافی که انتظار می رود در آینده حاصل آید، از جمله پایه های پررشدی اقتصادی است که مردم در طی فعالیتهای شخصی و تجاری روزمره خود با آن روبرو هستند. ارزیابی طرح های اقتصادی، محوریت اصلی خود را به تصمیم گیری بر مبنای منافع طرح های مختلف در مقایسه با هزینه های آن ها معطوف می دارد. از آنجایی که موضوع تخصیص بهینه منابع موجود یکی از پایه های ترین مفاهیم مورد توجه در علم اقتصاد است، لذا موضوع ارزیابی طرحها که در آن با استفاده از تکنیک ها و روشهای مختلف، توجیه اقتصادی طرحها مورد بررسی قرار می گیرد، می تواند نقش بسیار مهمی در این زمینه، مخصوصاً در کشورهای در حال توسعه ایفا نماید [۱].

از آنجاییکه بخش دولتی متولی اصلی انجام طرحهای توسعه ای راه آهن در کشور می باشد از این رو تنها اهداف اقتصادی نمی تواند در تصمیم گیری یا اولویت بندی پروژههای طرحهای ساخت و توسعه راه آهن تاثیرگذار باشد. بنابراین می توان گفت استفاده از تکنیکهای صرف

^۱ کارشناس ارشد عمران- راه و ترابری، وزارت راه و شهرسازی
^۲ کارشناس ارشد عمران- راه و ترابری، پژوهشکده حمل و نقل
^۳ کارشناس کامپیوتر- نرم افزار، وزارت راه و شهرسازی